

ذاتی که ممکن بالذات است، هیچ وقت واجب بالذات نمی‌شود.

شماره پرسش: ۲۹۵۹۹

تاریخ ارسال پرسش: ۱۳۹۹/۹/۵ ۲۲:۴۲:۱۱

متن پرسش

سلام: مطالعات زیادی در مورد این سوال داشتم که آیا جهان برای ادامه حیات خود نیاز به علت حادث خود یعنی خدا دارد یا خیر؟ اکثر از آقایان علامه طباطبایی و ملاصدرا (ره) مطالبی بیان می‌کردند که برای بنده قانع کننده نبود، بیشترین توضیح مبنی بر این بود که ممکن الوجود هر لحظه برای ممکن بودن نیاز به علت دارد و چون این جهان خودش ممکن الوجود است ... درحالیکه از نظر بنده ۱. ممکن الوجود ممکن است وجود داشته باشد ممکن است وجود نداشته باشد، اگر وجودش حادث شد دیگر نمی‌تواند وجود نداشته باشد مگر علتی دیگر بر آن واقع شود ۲. حتی اگر بر فرض محال ممکن الوجود هر لحظه نیاز به علت داشته باشد این جهان می‌تواند چند مجموعه باشد که مجموعه الف هر لحظه علتی برای مجموعه ب و مجموعه ب هر لحظه علتی برای مجموعه الف باشد و نیاز به علت حادث که همان خدا هست نباشد. لطفا از زدن مثال پرهیز کنید چرا که در مثالها تناقضات زیادی است، سوال همچنان پا برجاست: اینکه ادعا می‌کنیم وجود خدا هر لحظه برای ادامه روند این دنیا نیاز است به چه علت است؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: ممکن الوجود در ذات خود همواره ممکن الوجود است و لذا وقتی هم که حادث شد، برای ادامه‌ی بقاء نیاز به خلقت مدام دارد زیرا ذاتی که ممکن است، هیچ وقت واجب بالذات نمی‌شود. در این مورد خوب است «برهان صدیقین» مطالعه شود تا بین علت حقیقی و علت معده تفکیک گردد. موفق باشید